

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Češko državno pravo in zedinjena Slovenija.

(Časopisu „Politik“ v odgovor.)

III.

Kakor smo že omenjali ni hotel gospod poslanec iz politične preračunljivosti izreči se naravnost proti zedinjeni Sloveniji. On vé dobro, da je ta točka našega programa najpopularnejša in da se bodo nahajali vedno „radikalci“, ki bodo skrbeli, da zastopniki našega naroda ne odstopijo od nje in naj bi vladni krogi še tako prizadevali se pod pretvezo inoportunstva spraviti nas od te kardinalne zahteve.

Nečemo zanikovati, da se zedinjena Slovenija ne dá doseči kar čez noč; tudi „radikalni fantasti“ vedó dobro, da je zato treba truda in napora. Pred vsem pa — in to naj bi si zapomnil gospod poslanec — treba je odločne volje. In te odločne volje ne bomo našli pri onih, katerim so zgodovinske individualitete dežel nedotakljive in vredne še daljšega razvoja.

Mi smo dejali, da se v naši državi ne dajo vse narodnosti vladati po jednem kopitu. To kar velja za državo, velja pa tudi za dežele. V prejšnjem času, ko ideja narodnosti ni bila še oživljena, neso posebnosti narodov pojavljale se tako eklatantno na površje, kakor dandanes. Takrat mislilo se je, da je za dve v deželi bivaajoče narodnosti sama po sebi umljiva enotna, birokratski prikrojena uprava. Takrat bi se bili pač smejali, ko bi bil prišel kdo s predlogom, naj se gledé na narodnost njenih prebivalcev razkroji kaka dežela, kakor je bila nastala v teku dobe.

Danes pa ne bode nikdo, ki vé kakošna tvorilna moč je lastna ideja narodnosti, trdovratno zanikaval vsako pravico po takej zahtevi. Sicer pa je naravnost smešno trditi, da so oblike kraljestev in dežel nekaj zgodovinski tako ustaljenega, da bi bilo drzno početje hoteti jih prenehati. Skoro vsaka kronovina, iz katere je dandanes sestavljena naša država, spreminjala se je tekom let in imela je, predno je prišla do sedanje svoje oblike, razne granice. Da ne posezamo predalječ, omenjamo samo Kranjske, katera je nekdaj obsegala razne okraje Istre in Primorskega. Ako so se torej svoje dni mogli predstavljati granice deželam, zakaj bi se ne smelo zahtevati kaj takega dandanes, posebno, ako je to v jasno korist državi.

Mi torej trdimo, da zedinjena Slovenija nikakor ni nedosegljiva; samo biti mora vsakemu zastopniku slovenskega naroda v vsakej priliki njegov „ceterum censeo“. Važni politični dogodki pripravljajo se v Evropi; dogodki, ki bodo zadeli brezdvobeno tudi našo državo. Utegne torej priti čas, ko bode presvetla krona in ko bodo državni avstrijski spoznali, da si napravijo na jugu države najmočnejšo trdnjavo, ako ustvarijo upravno celoto, v katerej bode združen ves slovenski narod. Na to pa je potreba merodajne kroge vedno spominjati, o vsakej priliki dokazovati, kako eminentne važnosti za celokupno državo bi bila taka rešitev slovenskega vprašanja. „Gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo“. Seveda, ako bodo usodo našega naroda o odločilnem trenutku vodili možje, ki prisezajo na politični evangelij, kakor ga je razložil v „Politiki“ gospod državni poslanec, potem pač ni pričakovati, da bi si upali gojiti želje, katere bi presegale granice posameznih kronovin.

Terjajmo torej zedinjeno Slovenijo vztrajno in odločno na odličnih mestih, tako kakor zastopniki hrvatskega naroda v dalmatinskem deželnem zboru vedno povzdigajo slovesno svoj glas za združenje Dalmacije s trojedno kraljevino.

Ali pa utegne zahteva naša po zedinjeni Sloveniji res biti na kvar našim bratom in političnim zaveznikom Čehom? Mi to odločno zanikavamo. Res, da utegne razmahati na novo in silneje agitacije za razdelitev češkega kraljestva; a iz tega ne more za Čeha iziti nikakih zlih posledic. O naših in o nemškočeških terjatvah odločeval bode pred vsem prospeh države. In kakor je za državo važno in neprecenljive koristi, ako združi na jugu državi vedno zvesto udane Slovence, ki nimajo in ne morejo imeti gravitacije preko granic naše države, tako bi bilo nevarno ustvariti na severu upravno telo, katero bi bilo — kakor kažejo pojavi zadnjih let — gnezdo nemškega irredentizma. Bratje Čehi torej ne morejo biti protivniki našega gibanja. Pač pa je v interesu njihovem, da ga podpirajo, kajti čim bolj se utrdijo naše postojanke, tem večjo vrednost bomo zanje imeli kot politični zavezniki tudi potem, ako oni dosežejo neodvisnost češke kraljevine. Zato obžalujemo, da se je zedinjena Slovenija v poslednjih letih, odkar so Čehi zopet zastopani v državnem zboru, čisto izpustila iz našega narodnega programa in da zaradi tega naši poslanci niso imeli prilike menjavati o tej zadevi svojih nazorov s češko delegacijo.

Slovenski gospod državni poslanec, ki je za sedaj iz oportunistva proti zedinjeni Sloveniji, hoče mesto nje ustvariti narodne kurije in proglašati, da bi to za najbližnjo bodočnost morala biti poglavitna točka poslovnega programa zedinjene desnice. Tudi nam bi narodne kurije ugajale kolikor toliko; a opozoriti moramo, da se razširjenje avtonomije dežel in naprava narodnih kurij nikakor ne ujema. Gospod poslanec sicer ni povedal, kako si misli to uredbo; vendar nas pa že bitstvo stvari poučuje, da bi uredba narodne samouprave po kurijah morala dosledno imeti za nasledek skrčenje deželne avtonomije. Ako bi namreč večina deželoupravnih teles imela izvajati zakon — kajti kaj takega gotovo misli gospod poslanec — o narodnih kurijah potem bi oni narodi, kateri imajo manjino v tej ali onej deželi bili prav krvavo malo na boljem ko sedaj, ko imajo, o vršitvi ravnopravnosti v zmislu članka XIX. državne osnovne ustave čuvati državni organi. Če se pa imajo narodne kurije urediti tako, da bodo samoupravna telesa, tedaj je stvar ista, kakor z zedinjeno Slovenijo, kajti „v zgodovini utemeljene individualitete kraljestev in dežel“ dobile bi s tem jako hud udarec. V jednem oziru pa bi taka uravnava bila še težji izpeljati: mesto jednega novega upravnega telesa prišlo bi jih šest.

Sicer pa, kakor rečeno, bomo tudi mi vedeli hvalo gospodu državnemu poslancu in njegovim tovarišem z desnice, ako nam izposlušajo za sedaj vsaj narodne kurije; dvomimo pa po vsej pravici, da se bodo stvari lotili z gorečnostjo, kakeršno za to zadevo kaže v „Politiki“ naš gospod poslanec. Zedinjeno Slovenijo so iz oportunistva opustili zahtevati; za narodne kurije pa se doslej niso oglašali nikdar. Iz preteklosti dá se sklepati na bodočnost. S članki „ad captandum benevolentiam“ volilcev sedaj, ko bode kmalu potekla šestletna doba sedanjega zasedanja državnega zbora, ni še opravljeno vse.

Končujú ta članek nam je pa v posebno za-

dovoljnost, da moremo konstatovati, da je slovenski gospod državni poslanec zašel v konfuznost, katero je očital „radikalnim fantantom“. On se namreč samega naukušanja za „zgodovinsko utemeljene individualitete kraljestev in dežel“ kar topi; potem pa z vzpostavljenjem terjatve po narodnih kurijah sam prehaja mahoma v tabor narodnih avtonomistov. Po tem takem smemo upati, da ga vendar najdemo še mej zagovorniki zedinjene Slovenije, katera je in ostane kardinalna točka slovenskega narodnega programa. In na podlagi tega programa bil je izvoljen tudi oni gospod državni poslanec slovenski, ki osrečuje „Politiko“ s svojim sodelovanjem.

Levstikova slavnost v Velikih Laščah.

(Dalje.)

Krško. — Slava odličnemu pesniku in jezikoslovcu. Pedagogičsko društvo.

Črnomelj. — Zbranim Levstikovim častilcem bratski pozdrav! Dičnemu pesniku in učenjaku nesmrtna slava. Požarna bramba.

Črnomelj. — Pesniku, jezikoslovcu, kritiku Levstiku vekovit spomin in slava. Pozdrav srčen iz bele Krajine vsem udeležencem.

Za mesto Črnomelj: Fran Šušteršič, župan.

Črnomelj. —

Levstik, večen Ti spomin,
Ki budiš plamen duha,
Da se v glasno pesem zlija
Skrita misel iz srca.
Tebi slava se spodobi,
Tebi venci zelene.

Slovansko ljubavjo in bratskim pozdravom vsem častilcem.

Narodna čitalnica: Šetina, predsednik,

Novo Mesto. — Bog živi vrlo prebivalstvo Velikolaškega okraja, iz katerega so se rodili kristalnočisti poštenjaki, prvoboritelji v duševnem boju za narodovo prosveto: Trubar, Levstik, Stritar!

Novak, dr. Slanc, Rohrman.

Višnjagora. — Zbranim slaviteljem neumrljivega Levstika: Srčen pozdrav!

Šentvidska požarna bramba Dolenjska

Ribnica. — Levstiku, njega slaviteljem: Slava, živio! — Gasilci Dolenjevaški.

Kostanjevica. —

Tebe, ki pel si slavo domovini,
Kazal svetu kras domače govorice,
Naj posnemali Te naroda bi sini!
Tebe moža pravice in resnice.

Zbranim pa okoli Tvojega spomenika bdi vsekdar vzor naroda, Ti dika! Bralno društvo.

Kočevje. — Slava Levstiku, pozdrav častilcem. Kette.

Črnomelj. — Tisočeri slava našemu velikanu učenosti.

Jerman, Malerič, Kolbesen, Schweiger, Fabjan, dijaki.

Črnomelj. — Diki dolenjski, Levstiku in njegovim častilcem slava in večen spomin!

Kupljen.

Metlika. — Slava Levstiku, duh njegov oživljaj mladino našo. Čitalnica.

Celovec. — Kot nekdajni učenec ondašnje šole, častni Vaš srenjčan in po materi na pol Laščan, raduje se z Vami nad svečanostjo, s katero danes slavite odličnega svojega sina domačina. Naj bode Levstikov spomenik, ki krasi prijazno vasio, in diči celo srenjo, ponos starim in v spodbujajo mladim. Živeli! Hren, drž. poslanec.

Pragarsko. —

Lepo da mrtve vi može slavite,
Ki bili svetli so značajnosti nam vzgledi,
Tudi živih mi ne pozabite,
Da ne poginjajo zaničevani v bedi,
Po smrti malo mu koristi spomenik
Kdor žive dni nestrpnosti bil je mučenik.

(Podpis nejasen.)

Mokronog. — Častilcem Levstika in njegovemu vekovitemu spominu kličejo podpisani: Velike Lašče po svojih rojakih v istini velike, živile bodo z Levstikovim spominom.

Notar Fischer, Grčar, Penca, Šašelj, Hodni, Bohinjec, Levec, Dopler.

Zagreb. — Neumrlomu Levstiku: Slava! a sakupljenim gostom izkreni živio od braće Hrvatah.

Hrvatsko Pjev. društvo „Kolo“, Hrvatski Sokol

Brno. — V duhu mej Vami kličem Vam iz posestrime Morave: Srčno na zdar!

Milica Hribarjeva.

Idrija. — Dokler bo rod stal slovanski, živel bode slava Levstiku. Slovana pesnika slavi. Čitalnica Idrijska.

Dunaj.

Kamnit spominek moža naj slavi,
Ki domu posvetil vse svoje moči,
A dub njegov mej nami ostani,
Vsak geslo njegovo si v srci ohrani,
Za naroda pravo vse sile duha,
Za naroda srečo vso ljubav srca.
Potem ko že strt bo kamnit ta pominek,
Ves narod mu bode še živ spominek.

Slovenija.

Novomesto.

Jezik čistil si peg,
Opilil si gladko mu rujo!

Učitelji v kmetijskem kurzu na Grmu:

Bajec, Črnagoj, Gale, Golmajer, Gregorač, Kuhar, Likar Hinko, Likar Janko, Medic, Petkovšek, Podkrajšek, Raktelj, Reich Rudolf, Vohinc.

Novomesto. — Dokler slovenska pesen doni, naj Levstikov spomin živi! — Slava zbranim častilcem. Za dolensko pevsko društvo: Virant.

Mali Lošinj. — V duhu prisustovajoča slavnosti kliče: Slava Levstiku!

Wimer, Hlača.

Trst. — Slavateljem duševnega našega velikana umrlega Levstika pridružuje se iskreno in kliče srčni: Slava!

Za delavsko podporno društvo: Mandič.

Trst. — Narodnomu miljeniku večna slava, njegovim slavitelem burni živeli!

Uredništvo „Naše Sloge“ in „Edinosti“.

Volosca.

Povodenj pokonča vse polja,
Slovenec sovražnika 'ma dva!

Slovenec.

Ptuj. — Slava Levstiku, probuditelju slovenske literature. Živeli njegovi častilci!

Ptujski Slovenci.

Šmarje pri Jelšah: — Slava Levstiku in njegovim častilcem.. Šmarčani.

(Konec prih.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

II. Lep sad utegnejo obroditi mej slovensko mladežo knjige, ki jih je naša družba darovala in razdelila po vseh pokrajinah. Tajništvo je po zapisnikih preračunilo, da je bilo raznih molitvenih šolskih, poučnih, zabavnih knjig povprečno razdeljenih na Koroškem: čez 2500, na Štajerskem krog 1000, na Primorskem krog 700 in na Kranjskem 600, torej približno 5000 izvodov. Ako temu pridenemo še razna učila in šolske pomočke, smelo trdimo, da je družba i v tem oziru dosegla svoj namen. (Dobro, dobro!)

III. Nadaljni uspeh družbin so pač podpore v novcih, ki jih je vodstvo podelilo raznim občinam za zgradbe šol pod pogojem, da so in bodo učilnice slovenske. O dotičnih svotah obvesti slavno skupščino itak vodstveni tovariš gospod dr. Vošnjak, kar spada v njegovo področje. Tajništvo naj sme le pristaviti: Vodstvo ima voljo vsem ustreči, vse take občine podpreti, — a dajte nam denarjev!

IV. Na Koroškem — utegnil bi kdo pripomniti — niste še ničesar dosegli. A pomislimo! Vsaka reč se ponatorno razvija. Res še nismo privo-

skovali slovenske šole, po kateri tako vzdihujejo naši bratje; — mobilizovali smo — čast in hvala posameznim rodoljubom koroškim — narodno armada, ki ne bo mirovala prej, da zmaga slovenska in katoliška šola, — poudarjam, gospoda moja, — „in katoliška“, — kajti ondu, žal, pojemlje verski duh, kjer je slovenska mladež izročena renegatnemu ali celo nemškemu učiteljstvu, ki vidi svojo glavno nalogo v tem, da naši deci ubija nemščino v glavo. V sedanjih ondotnih razmerah pač ne trdim presmelo, če rečem: Zgubijo slovenstvo, zgu bijo i verstvo. Renegat zataji čestokrat i svojo vero. — O, da bi merodajni faktorji vendar jedenkrat spregledali, da nevarnost ondotnemu ljudstvu ne preti od slovenstva, pač pa od nemštva!

Naših najstj. podružnic na Koroškem je ume-silo kvas narodne zavesti, katere, upamo, več ne bodo pogasili mrzli curki nasprotno sile. Če opazujemo ondotne kmete, v katerih še veje pravi verski duh, prirojena poštenost slovenska, kako so neustrašeni junaki v borbi za slovensko šolo, moramo jim izreči svoje občudovanje in globoko spoštovanje. Ker so njihove zahteve in prošnje utemeljene v božjih in človeških pravicah, pa tudi v naših državnih zakonih, morale se bodo prej ali slej uslišati: škoda je za nas, ker se zgublja čas — in zgublja ter odtuja naša slovenska deca. (Odobravanje.)

V. A še jeden uspeh smemo zabeležiti. Obče priznana je potreba primerne berila za slovensko mladež. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo takih spisov, a iz raznih uzrokov — osobito denarnih — so zaostala jednaka podjetja. Sosebno spečavanje je imelo zmer svoje težkoče. Družba sv. Cirila in Metoda je neko sredotočje, krog katerega se zdaj še, hvala Bogu, zbira duhovska in svetna intelgencija, rodoljubno ženstvo in zavedno kmetstvo, torej zelo pripravna izvesti gornji namen. Zato je njeno vodstvo sklenilo izdati „Knjižnico sv. Cirila in Metoda“. Povodom štiridesetletnice cesarjeve je prišel I. zvezek na svetlo, opisujoč bitje in žitje milega nam vladarja. II. zvezek pa seznaja mladine s praočetom naše cesarske rodovine, z Rudolfom Habsburškim. III. zvezek jej kaže preporoditelja slovenskega šolstva, Valentina Vodnika. Kritika v naših listih se je izrekla pohvalno, da, celo laskavo. Prvima snopičema veljavo povzdigne se to, da so ji na spoštljivo vodstveno prošnjo vis. c. kr. deželni šolski sveti na Kranjskem in Primorskem priporočili vsem podrejenim oblastvom v nakup in razširjanje mej mladež; od vis. deželnih šolskih svetov na Štajerskem in Koroškem pa še ni odgovorov. (Klici! In jih tudi ne bo.) — Izpeljivo pa je to podjetje, če pomislimo na svojih čez osem deset podružnic. Ako vsaka razproda samo pol stotine izvodov, spravimo v slovenski svet vsakega spisa čez 4000 izvodov. Zato se usojamo častitim skupščinarjem to zadevo prav toplo priporočiti. V kratkem vodstvo razpošlje dotično okrožnico vsem podružničnim načelnictvom. Ako se nam to obnese, razširimo knjižnici delokrog za razne pedagoške spise po vzgledu „Hrvatskega pedagojskega zbora“. (Dobro!)

5. Vodstvo ne sme molčati o napadu Dunaj-skega dnevnika „Neue Freie Presse“ na našo družbo. Dne 23. januarja t. l. je objavila izviren dopis iz Gradca, v katerem je podtikala naši družbi, da je v zvezi s korifeji „slavjanskega dobrotvoritelnega občestva“ v Peterburgu, da prejema od njega novčene podpore, zloglasnih „rubljev“, da vodi propagando za slovansko liturgijo itd. — Kakor je bila napala „Ustredni Matice školsko“ ter se je spekla, ker je morala preklicati laž — tako jo je staknila i pri naši družbi; vodstveni popravek, da so vse njene trditve neresnične, je objavila dne 19. febru- varija t. l. Na poziv, naj pove dokaze za svoje pi-sarenje, naj naznani, kje so rublji... je še do danes odgovora dolžna. Misli si menda: Calumniare audacter, semper aliquid haeret. (Tako je!) Naše lojalnosti si ne damo črniti od nikogar. (Res je!) Mismo in ostanemo poštenu Slovenci in vsikdar zvesti Avstrijci, kar je izrazil naš pesnik z znanim rekom: „Hrast se omaje in hrib — zvestoba Slovincu ne gane.“ (Splošno pritrjevanje.)

6. Nehvaležno bi bilo molčati danes o tistih rodoljubih, ki so uzorno pospeševali naše društvene svrhe, a jih je v teku leta pokosila nemila smrt. Ob sinji Adriji je prominol uzorni Sloven, stolni kanonik Mihael Debeljak, ki nam je še v tako blagem spominu od druge skupščine v Trstu, poseben prijatelj ondotnemu našemu zabavišču.

Istemu otroškemu vrtcu pobrala je neizprosna smrt njegovega vrlega nadzornika Lovro Žvaba, ki je v Dutovljah sklenil svoje življenje. Za probujo našega naroda ob obalih jadranskih je bil neumorno delaven. Krška podružnica obžaluje zgubo svojega tajnika Ivana Jazbeca, uradnika v pok.; Nakeljska (na Gorenjskem) svojega prvomestnika Antona Zarnika, zlatomašnika; tukajšnja Blejska svojega podpredsednika, Štefana Gnjezd, župnika v bližnji Bohinjski Beli, ki je umrl in počiva daleč od domovine v Karlovih Varih; Škofjeloška svojega tajnika, Blaža Sokliča, ondotnega mestnega župnika. V Varaždinu je zatisnil oči profesor Jernej Francelj, kateri je iskreno ljubil svoj rod slovenski, ki je nedavno daroval naši družbi akcijo v vrednosti 60 gl., ljubil bratski narod hrvatski, mej katerim je deloval. Tem in vsem drugim + članom naše družbe blag spomin in plačilo nebeško! (Skupščinarji se vzdignejo.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 20. avgusta.

V Bosni in Hercegovini število katoličanov narašča, ker se naseljujejo Nemci, število pravoslavnikov se pa manjša, ker se mnogi izseljujejo. V Mostaru se je v prvej polovici število katolikov povečalo za 420 duš, pravoslavnikov pa pomanjšalo za 6 duš. Še bolj se pa naseljujejo tuji po kmetih, ker jim ni treba plačevati begom tretjine, kakor jo morajo domačini. Okupovani pokrajini postali sta pod avstrijsko vladno obljubljeni deželi za Nemce in žide.

Vnanje države.

Razni evropski listi bavijo se še vedno s shodom avstrijskega in nemškega cesarja. Ruski listi temu shodu ne pripisujejo velike važnosti, menijo, da je bil le akt uljudnosti. Sijajen vsprejem cesarja Frana Josipa v Berlinu pa utegne po mnenju ruskih listov imeti ta upliv, da ruski car še letos ne pohodi nemškega cesarja.

Na nekaterih italijanskih učnih zavodih začneta se predavati poljščina in ruščina. Sofija Ščepanovskaja v Boloniji je spisala učne knjige in je predložila naučnemu ministerstvu v Rimu v potrjenje.

Volitve za zbornico francosko bodo baje dne 29. septembra. Vse jih radovedno pričakuje, kajti tedaj se bode odločila osoda Boulangerjeva. Obsodba bode generalu vsekako nekoliko škodovala. Vlada ne bode pustila, da bi se zanj sklicevali volilni shodi, nabijali plakati in bo na vse načine ovirala volilno agitacijo. Vsaj general sedaj niti v jednom okraji zakonito svoje kandidate napovedati ne more. Mogoče je pa vzlic temu, da general in pristaši njegovi pridobijo mnogo mandatov. Če le z monarhisti v zbornici dobe večino, bode prišla na krmino vlada, ki mu bode omogočila povrat v domovino. — Ministri so se pa zaradi Boulangerja že sprli. Večina ministrov hoče, da se odstavijo vsi častniki, ki so pristaši Boulangerjevi. Vojni minister Freycinet se je pa temu uprl in se že govori, da bode dal ostavko. Njegov naslednik bi bil general Campenon. Freycinet odstopi, utegnejo baš pred volitvami nastati mej republičani razpori, ki bodo Boulangerju le koristili.

Nemci hočejo graditi novo železnico iz Königsberga čez Bischofsburg, ščitno na rusko mejo. To železnico bodo gradili le iz vojaških ozirov, da bodo v vojni proti Rusiji lažje na mejo spravljali vojske, živež in strelivo.

Razmere na Kreti se neso dosti spremenile. Sedaj je vse zavisno od tega, bode li mogel novi generalni guverner napraviti red, kar njegov prednik ni mogel. Sedaj je večina evropskih velevladstij na strani Turčije, da še celo Rusija vzlic vsem simpatijam za Grke, še vedno ne mara javno jih podpirati. Nekoliko jo ovira načelo legitimnosti, katerega se mora strogo držati že zaradi Bolgarije. Položaj bi se pa takoj premenil, bi na Kreti Turki začeli mesariti kristijane v velikih množinah, kakor so jih leta 1876. v Bolgariji. Tedanji dogodki so Evropo moralno prisilili, da se je morala ozirati na kristijane. Celot lord Salisbury, ki je tedaj bil v ministerstvu Beaconsfieldovem je priganjal, da se je sklicala konferenca v Carigradu. Ker ta konferenca ni bila uspešna, je potem prišlo do vojne. Tako utegnejo tudi na Kreti stvari priti v tek, če novi guverner ne zabrani Turkom pobijati kristijanov.

Dopisi.

Iz okolice Ljubljanske 16. avgusta.

(Klic iz uničenega barja.) Gospod otmi nas, poginjamo! Tako je klical na Genezarenskem jezeru neki ribič po imenu Simon pozneje Peter, ko je ljuti vihar žugal ladjico razdejeti in ribičem luč življenja ugasniti. In gospod se je probudil, zapovedal in takoj storil mir. Tako podobni smo nekako tudi mi barjani zgoraj omenjenemu ribiču, a žalibog nismo tako povoljno uslišani, dasiravno nas je mnogoštevilno, rekel bi, na tisoče. Tudi mi prosimo in

moledovamo svoje očete in predstojnike in čakamo, kakor Izrael odrešitelja svojega. V dubu bi si lahko predstavljal in slikal barjanske naselbine kakor ženo propalega obraza z mnogimi razdrapanimi otroci klečečo pred gospodom in milo prosečo, da bi ji naklonil to ali ono pomoč. Ravno tako mi barjani željno pričakujemo pomoči, in ta pomoč je globlje nje Ljubljance in Grubarjevega kanala, jedino sredstvo za naš obstanek. To po pravici pričakujemo, kajti že več slabih letin smo imeli zavoljo povodnji tako da najbolj založeni gospodar ni mogel s svojim pridelkom svoje družine preživiti, in je moral kupovati. Letošnje povodnji pa bodo spravile barjanskega kmetovalca (osobito iz Ljubljanskega barja) tako po polnoma v revščino in bedo, da če ne bo kmalo pomoči, se bo izcimilo največje siromaštvo in nam ne bo ostalo drugega nego upanje. Pa bojimo se, da nam se še upanje ne bode obistinilo, kajti že toliko let se v tej zadevi piše, zboruje, meri, rešuje, uganjuje in tudi šteje denar, a vse hasnilo je le drugim. Odmeva nam pa tudi v Ljubljani od nekega težkega zvonu zelo neugoden zvok, kateri nam poje pesem: „Barjani naj kopita pobero, in idejo, kamor jim drago. Ta pesem, ali bolje rečeno nemilosrdni izraz spojen z mrzločutstvom do bližnjega je za nas barjane dokaj pretresljiv, kajti dobro vemo, da so že minoli časi, ko sta se medved in volk v slovenskih gozdovih gospodarila in različna žival naše travnike in ravan posedavala, in kadar se je zemljaku poljubilo, zapodil je te naselnike tebi nič meni nič naprej in tako postal pravi lastnik zemljišča. A to je zdaj drugače, ker ima že vsaka sinja skala svojega gospodarja in najbolj slabovzdušno močvirje svojega lastnika, torej se nam ni lahko preseljevati drugam, kakor v daljno tropično žgečo Brazilijo, in naročiti si vozni list do postaje Rio de Janeiro, kar bi pa že stalo svoto denarja, katere bi večina barjanov (in to posestnikov) ne mogla plačati. Torej kaj ostane nam drugega, nego životartiti ondu, kamor nas je različna človeška osoda posadila, in udati se radi ali neradi temnji prihodnosti. Zato ponavljamo še jedenkrat bolesten klic: Gospod in gospodje otmite nas, poginjamo!

Pisma iz Pariza.

(Piše A. Bezenšek.)

VI.

7. avgusta.

(Srbski paviljon v razstavi.)

(Konec.)

Ker sem že pri tovarnah, naj še omenim pivovarne Vajfertove, ki dela dobro pivo in ga izvaža dosta ne samo po vsej Srbiji, nego tudi v Bolgarijo in Bosno. Jedna Vajfertova pivovarna je v Topčideru pri Belemgradu, a druga je v Pančevu.

Tovarni za kože imajo jedno v Belemgradu, a drugo v Kragujevci; v Jagodini je steklarnica.

Sedaj pa nekaj o prirodnem bogatstvu, katero se nahaja po Srbiji v obile meri. Imajo dobrega premoga, nahaja se tudi cinober, svinec, mramor in celo litografski kamen, ki je tako dober kot oni z Nemškega. Iz mramora je izklesanih nekaj ploč za mize, o katerih bi človek na prvi pogled mislil, da so iz Italije.

Povsod so dobro znane srbske slive (češplje); isto tako volna in konoplja. V Parizu je razstavljen izvanreden eksemplar konoplje, ki meri 4½ metra višine; zdolaj je debela kot palec močnega človeka.

Sloveti začenjajo že nekaj let simo, kar so se odprle srbske železnice, tudi po zapadni Evropi, srbska vina; na Balkanu so že od davna slavna: Negotinsko, Smederevsko, Župljansko itd. A slivovica je nekaj posebnega, ki dosega sriemsko slivovico, ali celo prekaša.

Neso pozabili pokazati tudi srbske književnosti. Izloženih je precej knjig, mej temi nekaj lepo vezanih. Vrlo dobrega zadržaja so knjige, znane pod imenom „Glasnik učenog društva“. Seveda so zastopani vsi važnejši pisatelji srbski in celo različne šolske knjige.

S tem je povedano o srbske razstavi nekaj, a nikakor še ne vse. Naj zadostuje ta kratek očit, ker mi niti prostor, niti moj čas, ki v Parizu tako hitro teče, ne zadostuje še več o njej pisati.

Dostavljam še to: Srbija je jedina slovanska dežela, ki je oficijalno in vsestranski odlično zastopana; kajti glede Rusije, akoravno je obilo izložila, se ne more reči ni jedno ni drugo. Iz Rusije so razstavile nekatere velike firme svoje izdelke, a o kakej celoti in raznovrstnosti niti go-

vora biti ne more. O njej bom govoril drugikrat. Druga plemena slovanska, čeravno bi imela mnogočesa pred svetom izpostaviti, so pa porinjena v kot ne od Francozov, ampak od onih, kateri so jim bliže. Žalostno, a resnično!

Domače stvari.

Dr. Makso Samec. †

Smrtni zvon je včeraj milo zapel in prinesel nam iz Kamnika prežalostno vest, da se je v najkrepkeji moški dobi ločil od nas uzoren rodoljub in marljiv pisatelj slovenski, iskren nam prijatelj in soboritelj, mož visoko čislán in spoštovan od vseh, ki so ga poznali, da je umrl gosp. doktor Makso Samec, praktični zdravnik in hišni posestnik v Kamniku, bivši deželni poslanec in večletni župan, v katerej lastnosti si je stekel zasluge, ki bodo ostale kot trajen spomenik, dokler bode stalo mesto Kamniško.

Pokojni dr. Samec bil je porojen 10. oktobra 1844 l. v Arclinu pri Vojniku. Šolal se je v Celji, od koder se je po končani gimnaziji podal na vseučilišče v Gradci, kjer je bil pol leta upisan na modroslovni fakulteti, potem pa prestopil k medicini. Po završenih medicinskih študijah dobil je mesto sekundarija na deželni bolnici v Ljubljani, kjer pa je ostal samo kacic 8 mesecev. Leta 1871. nastanil se je kot praktični zdravnik v Kamniku, 1873. l. prestopil kot zdravnik k železnici v Trst, od koder je bil 1874. l. premeščen v Postojino.

Tudi ondu ni dolgo ostal, l. 1877. dne 1. januvarja se je stalno nastanil v Kamniku, v rojstvenem kraju svoje gospe soproge. V Kamniku se je poleg zdravniške prakse jako živo zanimal za vse javne zadeve. Meščanje vedeli so ceniti njegovo sposobnost in delavnost in izvolili so ga 1879. l. županom mesta Kamniškega, 1880. l. predsednikom meščanske korporacije. Kot župan storil je jako veliko. Odpravil je z velikim naporom zloglasni „klanec“, zgradil lepo šolsko poslopje, olepšal sploh mesto tako, da se sme prištevati najlepšim in najprijetnejšim. L. 1883. bil je po hudem volilnem boji v mestni skupini Kamnik-Tržič-Radovljica izvoljen deželnim poslancem in isto leto povodom 600 letnice in pohoda presvetlega cesarja odlikovan z vitežkim križem Fran Josipovega reda.

Pri vsem tem svojem delovanju je pokojni dr. Samec vedno visoko držal narodni prapor, deloval na narodnem polji z besedo, peresom in dejanjem. Še kot velikošolec poslovenil je Turgenejev roman „Dim“, pozneje „Pomladanske valove“, kot deželni poslanec spisal jako jedernato in umestno razpravo proti „opojnim pijačam“, sicer pa mnogo člankov in dopisov v razne slovenske liste, posebno pa v naš list, kateremu je bil vedno zvest sotrudnik in podpiratelj. Član je bil mnogim narodnim društvom, čitalnici v Kamniku pa dlje časa predsednik.

Iz teh podatkov posnema lahko vsak, da je bil prerano umrli dr. Samec rodoljub prve vrste, Slovan z dušo in telesom. V najhujših časih bil je vedno kremenit značaj, odločen in dosleden. Vsled tega pridobil si je spoštovanje in veljavo tudi v protivnih krogih. Jednako izvrsten bil je kot soprog in oče.

Prerana smrt njegova vzbudila bode v srcih vseh, ki so ga poznali, tožen odmev in dolgo bode živel njegov spomin.

Lahka mu bodi zemljica!

— (Imenovanje.) Finančni koncipist gosp. dr. Ivan Mrak imenovan je finančnim komisarjem v IX., konceptni praktikant g. Jurij Konschegg finančnim koncipistom v X. razredu.

— (V Ormoži) umrl je tamošnji praktični zdravnik Josip Seyfried.

— (Strajk v Trbovljah, Hrastniku in Zagorji) je končan, ker so se že skoro vsi delavci dela poprijeli. Vsled tega povrnili se se vojaki v Ljubljano.

— (Pred okrožnim sodiščem v Celji) bila je včeraj obravnava proti 46 Trboveljskim rudarjem. Šest bilo je oproščenih, drugi pa obsojeni in sicer 25 na tri dni zavora, osem jih je dobilo po 8 dnij, pet po jednom tednu, dva po dva tedna.

— (Strela) ubila je preteklo soboto v Petrijancih kmeta, ki je s svojim hlapcem pod kapom stal. Hlapca je le omamila in so ga sosede komaj iz ognja rešili. Hram je do tal pogorel.

— (Blizu Trebnjega) je dne 14. t. m. strela ubila 13letno Miciko Perovšek.

— (V Runčah) pri Ormoži udarila je dne 14. t. m. strela v tamošnji občinski zvon, ki nad križem prosto visi. Križ je močno poškodovan. V istem času užgala je strela kmetu M. v Ključarevih kup slame.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 19. avgusta. „National Zeitung“ potrjuje, da se bode ruski prestolonaslednik udeleževal pri nemških cesarskih manevrih. Priprave se že delajo.

Dunaj 20. avgusta. Cesar imenoval finančnega ministra Dunajevskega pokrovitelja namestnikom Krakovske akademije znanostij.

Carigrad 20. avgusta. Parobrod z vojaki, kanoni in strelivom odplul na Kreta. Iz Sirije odpošljejo se nemudoma tjakaj še druge čete. Vsega vkupe se bode na Kreti zbralo 30 tisoč mož.

Volilni shod.

Podpisani vabim gospode volilce na shod v Staritrq pri Loži v nedeljo dne 25. avgusta t. l. ob 5. uri popoldne v gostilno gospoda Matevža Tomca.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1889.

Dr. A. Ferjančič,
državni poslanec.

Poslano.

Čest. gospódi rodoljubom

v Šmariji pri Jelšah.

Krasni in presrečni „valet“, ki ste mi ga bili privedili na večer dné 11. t. m., neče mi iz spomina. V samoti mislim na zadnje ure, prežete mej Vami; mislim na Vas Šmarčane in na Vas goste iz Šentjurja in s Slatine, ki ste me bili v tolikem številu počastili pri slovesu mojem. Srcé mi ne dá mirú, predno se Vam vsem še tem potom iz daljnih Slovenskih Goríc še jedenkrat prelepo ne zahvalim za ljubeznivost Vašo.

Živeli Šmarski narodnjaki! Živeli Šmarski pevci in pevke! Živela sveta naudušenost za narod naš! — kliče Vam

srčnim pozdravom udani

Anton Aškerc.

Juršinci, dné 17. avgusta 1889.

Za vnanjo porabo. Pri protinu in trganju, bolečinah po udih in vsakovrstnih unetjih pokazalo so je posebno uspešno Moll-ovo „Francosko žganje“. Steklenica stane 90 kr. Vsaki dan ga razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 12 (55—10)

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto gl. 4.60; za pol leta gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Loterijske srečke 17. avgusta.

Na Dunaji: 35, 64, 48, 86, 78.
V Gradci: 70, 65, 32, 25, 2.

Tujski:

19. avgusta.

Pri **Malléi**: Dubsky iz Prage. — Bianchi, Terzig iz Trsta. — Schmid, Golaschmica, Hotze, Brodmani, Stobach, Appel, Greif z Dunaja. — Schnorrenberg iz Kolonije. — Pottlich iz Berlina. — Putik s Planine. — Gunther iz Monakovega. — Gotard iz Pariza. — Picart iz Maribora.

Pri **Sionu**: Skopinč iz Lošinja. — Lukschitz iz Grada. — Binder, Schutz, Hieber z Dunaja. — Hirschman iz Siseka. — Oberkircher, Šoklič iz Grada. — Hladek, Riedel iz Kočevja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Lockor, Riedel iz Grada. Suchy iz Kromeriza. — Sossulini iz Trsta.

Pri **Avstrijskem cesarji**: Huldner iz Trsta. — Ausenek z Dunaja. — Thomas iz Gorice.

Umrli so v Ljubljani:

17. avgusta: Anton Gerčar, deželne sodnije predsednik v pokoji, 72 let, Dunajska cesta št. 18, za oslabljenjem. — Jakob Steindl, delavec, 60 let, Poljanski nasip št. 50, za škrofeljni.

Meteorološko poročilo.

Dn.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
18. avg.	7. zjutraj	739.7 mm.	13.9° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	738.7 mm.	26.4° C	sl. szh.	jas.	
	9. zvečer	738.6 mm.	19.0° C	sl. szh.	jas.	
19. avg.	7. zjutraj	738.2 mm.	15.4° C	sl. szh.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	736.2 mm.	26.7° C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	734.6 mm.	19.5° C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 19.8° in 20.5°, za 0.9° in 1.1° nad normalom.

Dunajska borza

dné 20 avgusta t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	glđ. 83-65	glđ. 83-65
Srebrna renta	" 84-60	" 84-70
Zlata renta	" 109-80	" 109-80
5% marčna renta	" 99-65	" 99-70
Akcije narodne banke	" 906-—	" 907-—
Kreditne akcije	" 305-50	" 305-75
London	" 119-45	" 119-35
Napol.	" 9-47	" 9-46
C. kr. cekini	" 5-65	" 5-65
Nemške marke	" 58-35	" 58-27 1/2

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega in tolažilnega sočutja ob žalostni in istinito pretresujoči izgubi moje nepozabljive soproge, gospe

MARJETE VERBIČ

za prekrasne vence in za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu, izrekam vsem sorodnikom, slav. duhovščini, gg. pevcem, bližnjim in oddaljenim znan-
cem in prijateljem svojo najodkritosrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo.

V Planini, dne 14. avgusta 1889.

Žalujoči soprog:

Ivan Verbič.

(651)

Poštna upraviteljica se išče za Spodnje Štajersko.

Kje? pove upravištvo „Slov. Naroda“. (631—3)

Pisarja

kateri je zmožen slovenskega in nemškega jezika popolnoma v besedi in pisavi, **vsprejme takoj** (652—1)

c. kr. notar Hudovernik v Kranjski gori.

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov
je

koroški rimski vrelec

jako odlična zdravilna studenčnica pri **vratnih, želodčnih, mehurjih in obistnih boleznih**, pri **kataru, hripavosti, kašljanju**, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (424—12)

jako fina namizna voda

s posebno dobrim okusom, brez vseh organskih in želedece otežujočih primesi.

Glavna zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u; prodajajo ga nadalje: M. Kastner in J. Klauer; v Kranji: F. Dollenz.

Gostilnica

s stanovanjem in potrebnimi prostori,

dosedaj dobro obiskana,

odda se na račun takoj ali o sv. Mihaelu pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše poizve se pri oddajalci samem v Kurji vasi h. št. 4. (644—1)

VABILO.

Danes v torek 20. avgusta 1889.
bode

v čitalnični restavraciji
prijetna

muzikalična zabava

katero bode priredil g. operni pevec

JOSIP GREGORIČ

v hrvaščini, nemščini in italijanščini in se bode produciral na več instrumentih.

Program:

(653)

Iz opere „Martha“, z dvema instrumenti hkratu. — „Popotnik“, petje. — Iz opere „Luola di Lammermor“, solo na flavti. — Iz opere „Trovatore“, petje, itd. itd.

Začetek ob 8. uri.

Terezija Samec, rojena **Rodé**, naznanja z nepopisno žalostjo v svojem imenu, v imenu svojih mladoletnih otrok: **Bogomile, Dragotine in Maksa** in v imenu vseh sorodnikov, da je njihov iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče in svak, gospod

DR. MAKSO SAMEC

praktični zdravnik, hišni posestnik, meščan in večletni župan v Kamniku, bivši deželni poslanec, vitez Fran Josipovega reda

danes ob 1/4. uri popoldne po daljši bolezni, previden s svetstvi za umirajoče, v 45. letu dōbe svoje, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v sredo, dne 21. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše št. 6 in 7 na Šutni.

Maše zadušnice bodo se darovale v raznih cerkvah.

Nepozabni pokojnik priporoča se v blag spomin.

V Kamniku, dne 19. avgusta 1889.

(650)

Mestna občina Kamnik naznanja tužno vest, da je njen meščan in bivši večletni župan, gospod

DR. MAKSO SAMEC

praktični zdravnik, hišni posestnik in vitez Fran Josipovega reda i. t. d.

danes popoldne ob 1/4. uro po daljši bolezni umrl.

Pogreb bode v sredo dne 21. t. m. popoldne ob 4. uri iz hiše št. 6 in 7 na Šutni.

Blagemu pokojniku bode ohranjen časten spomin!

V Kamniku, 19. avgusta 1889.

(649)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Št. 14330 (639—2)

Razpis službe.

Za I. mestno deško ljudsko šolo v Poljskih ulicah je s početkom prihodnjega šolskega leta oddati začasno službo

šolskega sluge in hišnika

z letno plačo 300 goldinarjev, naturalnim stanovanjem in prosto kurjavo.

Prošnje za to službinsko mesto je

do 31. dné t. m.

vložiti pri podpisnem magistratu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

17. dan avgusta 1889.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Privatni spodnji gimnazij

v Gradci

(kateremu je c. k. ministerstvo dalo pravico javnosti za I. razred) s pripravljalnim razredom za srednje šole.

Preskušeni penzionat za 30 gojencev.

Imejitelj in voditelj:

Fran Scholz,

Gradec.

(480—11)

preskušeni gimnazijski učitelj.

Najboljše in najcenejše

OLJNATE BARVE

v ploščevinastih pušicah

se dobivajo pri

ADOLFU HAUPTMANN-U

LJUBLJANA.

(218—50)